

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนให้มีวินัยและความรับผิดชอบของนักศึกษา

ณิชษฐา ดีสุบิน

สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
 กรุงเทพมหานคร 10300

kanittha.d@rmutp.ac.th

บทคัดย่อ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมบางรายวิชา นักศึกษามีผลการเรียนค่อนข้างต่ำ และไม่สามารถวิเคราะห์งานได้ เนื่องจากพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาบางคนในห้องเรียนไม่สนใจเรียน ขาดความรับผิดชอบ และระเบียบวินัย จึงทำให้บรรยากาศการเรียนรู้อื่นๆไม่เอื้อต่อการเรียนการสอนและมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ทำให้เกิดปัญหาในการเรียนรู้และส่งผลกระทบต่อนักศึกษาบางคนที่มีผลการเรียนค่อนข้างต่ำ ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยในหัวข้อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนให้มีวินัยและความรับผิดชอบของนักศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนให้นักศึกษาเป็นผู้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่และส่งผลถึงการเรียนที่ดีขึ้นของนักศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจะใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมและตอบแบบสอบถามในด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบและความสนใจการเรียนของนักศึกษา จำนวน 10 ข้อ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น กลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ในภาคการเรียนที่ 2/2557 จำนวน 50 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลทำ 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 การสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มทดลองและให้ตอบแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น ในช่วงเปิดภาคการศึกษา 2/2557 ในสัปดาห์ที่ 2 ของเดือน มกราคม 2558 และครั้งที่ 2 การสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มทดลองและให้ตอบแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น (แบบสอบถามชุดเดิม) ในช่วงสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนมีนาคม 2558 และนำผลการตอบแบบสอบถามไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลในการหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยปรากฏว่า เมื่อนำผลสรุปการวิเคราะห์ข้อมูล ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มาเปรียบเทียบกัน พบว่านักศึกษา ภาคการศึกษาที่ 2/2557 นักศึกษามีพฤติกรรมในการเรียนที่ดีขึ้น มีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ต่อการเรียน และมีวินัยและความรับผิดชอบมากขึ้น และมีผลทางการเรียนที่ดีขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งดูได้จากผลการสังเกตพฤติกรรมและผลการตอบแบบสอบถามในครั้งที่ 2 นักศึกษามีพฤติกรรมที่ดีขึ้นกว่าครั้งที่ 1 ในภาพรวมจะเห็นว่านักศึกษามีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีระเบียบวินัย และตั้งใจเรียนมากขึ้น ส่งผลให้การเรียนของนักศึกษาดีขึ้น

คำสำคัญ: การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม วินัย ความรับผิดชอบ

บทนำ

สังคมที่มีการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลาย ๆ ประการเกื้อหนุนกัน แต่ปัจจัยหลักของการพัฒนาจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ ซึ่งบุคคลที่มีคุณภาพนั้นจะต้องมีคุณสมบัติทั้งทางด้านสมรรถภาพทางร่างกายแข็งแรงและจิตใจที่ดี มีสติปัญญา มีความรู้ความสามารถ [1] ซึ่งความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเรานั้น ๆ ไปในทิศทางหนึ่ง อาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขบวนการ

การอบรมให้การเรียนรู้ระเบียบวิธีของสังคม ซึ่งจะแสดงออกหรือปรากฏให้เห็นชัดในกรณีที่สิ่งเร้านั้นเป็นสิ่งเร้าทางสังคม [2] การที่บุคคลนั้นเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นลักษณะที่มีความสำคัญต่อการแสดงออกทางคุณธรรมและจริยธรรม สรุปได้ว่า บุคคลเหล่านี้เป็นคุณลักษณะและพฤติกรรมคือ มีความรับผิดชอบ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความตั้งใจ มีความอดทน มีความเป็นผู้นำ มีความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา การที่คนเราจะมิระเบียบวินัยได้ต้องอาศัยความอดทนในตัวเอง จึงนำไปสู่ความเป็นพลเมืองที่ดี ความอดทนจึงเป็นปัจจัยส่งเสริมให้บุคคลเกิดวินัยขึ้น เช่น การเข้าแถวซื้ออาหาร อดทนในการทำงานต่าง ๆ อดทนและทำตามกฎของบ้านเมือง ผู้ที่มีวินัยในตนเองสูง จะมีความรับผิดชอบสูง มีความวิตกกังวลต่ำ มีความอดทน มีเหตุผลของตนเอง มีความยืดหยุ่นในความคิดและพฤติกรรมทางสังคม [3] สิ่งเร้าใดที่ทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้เกิดขึ้นแล้วมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นอีก มีความคงทนถาวร เช่น การกวดขันและฝึกแป้นสีของนักพิราปได้ถูกต้องต้องการทุกครั้ง เมื่อหิวหรือต้องการ ในการทดลอง Skinner ตัวเสริมแรง แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ 1) ตัวเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) หมายถึงสิ่งเร้าใดเมื่อนำมาใช้แล้วทำให้อัตราการตอบสนองมากขึ้น เช่น คำชมเชย รางวัล อาหาร เป็นต้น 2) ตัวเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) หมายถึงสิ่งเร้า ทฤษฎีการวางเงื่อนไขด้วยการกระทำ (Operant Conditioning Theory) เกิดขึ้นโดยมีแนวความคิดของสกินเนอร์ (D.F. Skinner) หลักการเรียนรู้ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Conditioning) โดยจากแนวความคิดที่ว่าความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งก่อให้เกิดพฤติกรรม และผลของการกระทำของพฤติกรรมนั้นโดยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนั้น ทฤษฎีนี้เน้นการกระทำของผู้ที่เรียนรู้มากกว่าสิ่งที่ผู้สอนกำหนดขึ้น [4] ในการวิจัยในชั้นเรียน เป็นวิธีการศึกษาค้นคว้าที่สะท้อนตัวครูและกลุ่มผู้ร่วมปฏิบัติงานในสถานการณ์สังคม เพื่อค้นหาลักษณะที่เหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับภาวะของสังคมหรือสถานการณ์ ด้วยความร่วมมือของเพื่อนครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ตลอดจนสมาชิกในสังคมที่เกี่ยวข้อง มีจุดมุ่งหมายเพื่อวินิจฉัยวิเคราะห์การกระทำของตนเองและกลุ่ม เพื่อพัฒนาเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการสอนและการเรียนรู้ อันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงแบบมีแผน ดังนั้น การวิจัยในชั้นเรียน จึงไม่ใช่เป็นเพียงการแก้ปัญหา แต่จะเป็นการตั้งปัญหาจากแรงกระตุ้นของผู้วิจัยที่ต้องการเปลี่ยนแปลงพัฒนา แล้วปฏิบัติสังเกต สะท้อนกลับเป็นวัฏจักรของการวิจัยที่หมุนไปเรื่อย ๆ เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนและสร้างภาพลักษณ์ของการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น [5]

ซึ่งในการพัฒนาครูช่างของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมไปสู่มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก ทำให้อาจารย์หลาย ๆ ท่าน มีการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เช่น การเรียนตามหลักสูตรและการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาที่สำคัญ โดยมีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ การคิด 2) ด้านเจตคติ 3) ด้านทักษะ ผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องทั้งวงการศึกษาทุกคนจะต้องรู้แนวการจัดการศึกษาเพื่อจะได้วางแผนและเตรียมการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม จึงควรจัดกระบวนการการเรียนรู้และกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน และความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การประยุกต์นำความรู้ไปใช้และการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นการผสมผสานความรู้ในด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน แต่ความสามารถของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันหลายประการ เช่น บุคลิกภาพ ทัศนคติ สติปัญญา และความสนใจ รวมทั้งมีทักษะในการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและพัฒนางานตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพด้วย ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากในการที่จะพัฒนาให้มนุษย์มีประสิทธิภาพและศักยภาพสูงสุด

การเป็นทั้งอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาในสาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งต้องดูแลนักศึกษาในสาขาวิชาไม่ว่าจะเป็นเรื่องพฤติกรรมหรือการเรียน ทั้งนักศึกษาที่สอนและเป็นทั้งที่ปรึกษา พบว่าพฤติกรรมการณ์เรียนของนักศึกษาบางคนในห้องเรียนไม่สนใจเรียน ขาดความ

รับผิดชอบและระเบียบวินัย จึงทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ไม่เอื้อต่อการเรียนการสอนและมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จึงทำให้เกิดปัญหาในการเรียนรู้ซึ่งส่งผลกระทบต่อนักศึกษาบางคนที่มีผลการเรียนค่อนข้างต่ำ

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาเป็นผู้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่และส่งผลถึงการเรียนที่ดีขึ้นของนักศึกษา

วิธีการ

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นนักศึกษาสาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ ภาคเรียนที่ 2/2557 จำนวน 50 คน
2. วิธีการหรือนวัตกรรมที่ใช้
  - 2.1 วิธีการที่ใช้วิจัย
    - 2.1.1 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)
  - 2.2 แผนการดำเนินการ/ขั้นตอนการดำเนินงาน
    - 2.2.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษา เจตคติ ทฤษฎีแรงจูงใจ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์ ลักษณะด้านวินัยในห้องเรียน ความขยันอดทนและความรับผิดชอบต่อหน้าที่
    - 2.2.2 กำหนดกรอบความคิดในการวิจัย เพื่อทำการศึกษาควมมีวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักศึกษาสาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ ภาคการศึกษาที่ 2/2557 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
    - 2.2.3 กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัย
    - 2.2.4 กำหนดกลุ่มทดลอง ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มทดลอง คือ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 50 คน
    - 2.2.5 พัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยผู้วิจัยศึกษาจากหลักการ ทฤษฎี แนวคิด วัตถุประสงค์ เพื่อจำแนกว่าควรพัฒนาเครื่องมือวัดด้านใดบ้างให้เหมาะสมกับสภาพของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 50 คน ที่นำมาวิจัยในครั้งนี้
    - 2.2.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตัวเองโดยการสังเกต และให้นักศึกษากลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น
    - 2.2.7 การสรุปผลการวิจัยและนำเสนอผลการวิจัย โดยนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์และสรุปผล
  - 2.3 กลุ่มทดลองที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 50 คน
  - 2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มทดลอง และให้กลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีจำนวน 10 ข้อ
  - 2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มทดลองและให้ตอบแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 2 ครั้ง ดังนี้
    - 2.5.1 ในครั้งที่ 1 การสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มทดลองและให้ตอบแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น ในช่วงเปิดภาคการศึกษา 2/2557 ในสัปดาห์ที่ 2 ของเดือนมกราคม 2558
    - 2.5.2 ในครั้งที่ 2 การสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มทดลองและให้ตอบแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น (แบบสอบถามชุดเดิม) ในช่วงสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนมีนาคม 2558
  - 2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้ค่าร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลและอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นผู้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และการเรียนดีขั้นของนักศึกษา ภาคการศึกษาที่ 2/2557 สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ปรากฏว่าได้รับความร่วมมือจากนักศึกษาเป็นอย่างดี จึงทำให้นักศึกษามีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สามารถตอบสนองต่อตัวนักศึกษาเอง ทำให้นักศึกษามีพฤติกรรมเรียนที่ดีขึ้น มีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและการเรียนดีขั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้การดำเนินการติดตามข้อมูลด้วยตัวเองโดยการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มทดลอง ให้กลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามและมีการติดตามดูพฤติกรรมและการเรียนของกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 1 ช่วงเปิดภาคการศึกษา 2/2557 ในสัปดาห์ที่ 2 ของเดือนมกราคม 2558 โดยการสังเกตพฤติกรรมและการเรียนของกลุ่มทดลองในช่วงเวลาเรียนที่ทำการสอน และสอบถามจากอาจารย์แต่ละรายวิชาที่ทำการสอน ซึ่งพบว่าในกลุ่มทดลองมีนักศึกษาที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมการเรียน ขาดวินัยและความรับผิดชอบ เช่น การมาเข้าเรียนสาย ไม่สนใจเรียน ไม่ส่งงานตามกำหนดเวลา บางครั้งไม่มาเรียน ผู้วิจัยทำการจดบันทึกและติดตามนักศึกษาเป็นรายกรณี โดยการว่ากล่าวตักเตือนและมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรและให้นักศึกษาตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงความมีวินัย ความรับผิดชอบและความสนใจการเรียนของนักศึกษา สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ (ครั้งที่ 1)

ข้อ	รายการ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	นักศึกษานำงานวิชาอื่นมาทำ ขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่ง	76.74	13.96	9.30
2	นักศึกษาพูดคุยและเล่นกับเพื่อนในขณะที่อาจารย์สอน	69.77	25.58	4.65
3	นักศึกษาส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่อาจารย์กำหนด	72.09	18.60	9.31
4	นักศึกษนอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน	58.14	25.58	16.28
5	นักศึกษาไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน	74.42	16.28	9.30
6	นักศึกษาทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้	41.86	44.19	13.95
7	นักศึกษามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	46.51	46.51	6.98
8	นักศึกษามาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน	44.19	51.16	4.65
9	นักศึกษารู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมที่จะศึกษาต่อในบทเรียน/หัวข้อต่อไป	25.58	46.51	27.91
10	นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ	41.89	46.57	11.54

จากแบบสอบถามนักศึกษาเกี่ยวกับความมีวินัยและรับผิดชอบในห้องเรียน ครั้งที่ 1 จากการสังเกตพฤติกรรมและการตอบแบบสอบถาม จำนวน 10 ข้อ ในช่วงเปิดภาคการศึกษา 2/2557 สัปดาห์ที่ 2 ของเดือนมกราคม 2558 พบว่า นักศึกษาที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คือข้อที่ 1 นักศึกษานำงานวิชาอื่นมาทำขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 76.74 นักศึกษาที่ทำเป็นบางครั้งมากที่สุดคือ ข้อที่ 8 นักศึกษามาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียนคิดเป็นร้อยละ 51.16 และนักศึกษาที่ไม่เคยทำมากที่สุดคือ ข้อ 9 นักศึกษารู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมที่จะศึกษาต่อในบทเรียน/หัวข้อต่อไป คิดเป็นร้อยละ 27.91 และประกอบกับผลการเรียนของภาคเรียนที่ 1/2557 ทำให้ผู้วิจัยพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ที่มีพฤติกรรมดังกล่าวมีผลการเรียนค่อนข้างต่ำ

โดยผู้วิจัยจะนำผลการสังเกตพฤติกรรมและการตอบแบบสอบถามในครั้งที่ 1 มาทำการวิจัยเพื่อปรับเปลี่ยนด้านพฤติกรรมให้นักศึกษาในห้องเรียนมีวินัยและความรับผิดชอบตั้งใจเรียน จึงได้ดำเนินการให้แต่ละคนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและร่วมกันสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ภายในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน โดยมีการวางเงื่อนไขกันภายในห้องเรียนเช่น สร้างแรงจูงใจ สร้างความตระหนักให้นักศึกษาเห็นถึงผลของการไม่มีวินัย ขาดความรับผิดชอบ และไม่ตั้งใจเรียน โดยได้ดำเนินการดังนี้

1. ให้คำแนะนำในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักศึกษาแต่ละคน
2. ขอความร่วมมือจากนักศึกษา รุ่นพี่ และตัวนักศึกษาเอง ร่วมกันดูแลพฤติกรรมและการเรียนของรุ่นน้องและตัวเอง ให้รุ่นพี่แจ้งพฤติกรรมของนักศึกษา (รุ่นน้อง) ขณะอยู่ในมหาวิทยาลัย เมื่อนักศึกษาขาดเรียนหรือมาสายให้แจ้งอาจารย์และมีการติดตามนักศึกษาร่วมกัน
3. ขอความร่วมมือจากอาจารย์ที่ทำการสอนทุกท่านให้ข้อมูลด้านพฤติกรรมของนักศึกษาขณะเรียนในแต่ละวิชา
4. ขอความร่วมมือกับเพื่อนภายในห้องเรียน โดยการจัดเป็นกลุ่ม ๆ ละ 10 คน จำนวน 5 กลุ่ม รวมเป็นทั้งสิ้นจำนวน 50 คน โดยอาจารย์จะคัดเลือกนักศึกษาที่มีความรับผิดชอบ ตั้งใจเรียนและมีผลการเรียนค่อนข้างดี เป็นหัวหน้ากลุ่มเพื่อเป็นพี่เลี้ยงภายในกลุ่ม และให้นักศึกษาที่เหลือเข้าร่วมกลุ่มกันเองตามความสมัครใจให้ครบจำนวนตามที่กำหนด หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มเขียนคำมั่นสัญญาร่วมกัน และร่วมกันวางแผนและเตรียมพร้อมที่จะศึกษาต่อไปในบทเรียน/หัวข้อต่อไป ซึ่งนักศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้ากลุ่มจะดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแต่ละด้านร่วมกันดูแลภายในกลุ่ม เช่น ดูแลเกี่ยวกับพฤติกรรม การขาดเรียน มาสาย การเรียน ฯลฯ นักศึกษาจะเข้ากลุ่มร่วมกันทำงานและเป็นพี่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษาช่วยเหลือกรณีไม่เข้าใจบทเรียน อ่านหนังสือ และทำงานแต่ละวิชาได้สำเร็จ

ผู้วิจัยได้ติดตาม ดูแลและสังเกตนักศึกษาเป็นระยะ ๆ และในกรณีที่นักศึกษามีปัญหาไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านพฤติกรรมและการเรียน หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มจะรายงานอาจารย์และร่วมกันแก้ปัญหาทั้งด้านการมาเรียน ถ้ามีนักศึกษาขาดเรียนภายในกลุ่มจะแจ้งให้อาจารย์ทราบและมีการติดตามให้มาเรียนและชี้ให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการเรียน ต้องมีวินัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ภายในห้องเรียนดีขึ้น รู้จักเสียสละ มีความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภายในห้องเรียนมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เช่น ร่วมกันทำความสะอาดห้องเรียนหลังเลิกเรียน ทิวในรายวิชา/หัวข้อที่ไม่เข้าใจ นอกจากนี้มีการจัดให้นักศึกษารักการอ่าน การค้นคว้า รู้จักการใช้จ่ายในสิ่งที่เป็นประโยชน์ เพื่อเป็นฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบและรู้จักประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลจากการดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักศึกษา พบว่า พฤติกรรมของนักศึกษาภายในห้องเรียนหลังจากมีการแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย ๆ แล้ว ให้เพื่อนคอยเป็นพี่เลี้ยงแนะนำเพื่อนไม่ว่าจะเป็นด้านพฤติกรรมและการเรียน ทำให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนมากขึ้น เมื่อนำนักศึกษามาร่วมกันทำกิจกรรมในการเรียนการสอน พบว่านักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม และเอาใจใส่ต่อการเรียนมากขึ้น ขณะเรียนก็มีความเป็นระเบียบและมีวินัยมากขึ้นตามลำดับ เมื่อมีการนัดหมายที่จะสอบเก็บคะแนนจะพบว่านักศึกษาเริ่มมีการจับกลุ่มติวกัน อ่านหนังสือและมีการซักถามบทเรียนที่ไม่เข้าใจกับเพื่อน รุ่นพี่ และอาจารย์ผู้สอนมากขึ้น ซึ่งเพื่อนที่เข้าใจก็จะอธิบายให้กับเพื่อนที่ไม่เข้าใจบทเรียนเข้าใจในเนื้อหาเพื่อที่จะได้ทำข้อสอบได้และเมื่อทำการสอบนักศึกษาเหล่านั้นมีคะแนนที่ดีขึ้น อาจารย์ผู้สอนให้คำชมเชยและให้กำลังใจนักศึกษาเพื่อที่จะได้มีกำลังใจในการเรียนวิชาต่อไป และสอนให้รู้จักหน้าที่และมีความรับผิดชอบมากขึ้น ทำให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของตัวเองเอาใจใส่กับการเรียนมากขึ้น มีการซักถามเกี่ยวกับบทเรียนกับอาจารย์ผู้สอนให้อธิบายในเรื่องที่ไม่เข้าใจเพิ่มขึ้น สังเกตได้จากพฤติกรรมการเรียน การส่งงานตรงกำหนดเวลา และได้รับคำชมเชยจากอาจารย์แต่ละวิชาที่ทำการสอน โดยภาพรวมของนักศึกษาในห้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของคณะ/มหาวิทยาลัย ตั้งใจเรียน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากขึ้น มีน้ำใจ รู้จักเสียสละ มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาเรียนให้มาทันเรียนมากขึ้น

หลังจากผู้วิจัยเห็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้นักศึกษาเป็นผู้มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อการเรียนและมีบรรยากาศภายในห้องเรียนดีขึ้น อาจารย์มีการพูดคุยและร่วมกันประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของแต่ละคน โดยการสังเกตพฤติกรรมและให้นักศึกษาแต่ละคนตอบแบบสอบถามในครั้งที่ 2 ช่วงสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนมีนาคม 2558 โดยแบบสอบถามยังคงเป็นชุดเดิม แล้วนำผลมาสรุปเปรียบเทียบกับคำตอบแบบสอบถามครั้งที่ 1

ขั้นที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการสังเกตพฤติกรรม ข้อมูลด้านการเรียนของแต่ละวิชา การตอบแบบสอบถามจากนักศึกษาและการใช้แรงจูงใจเสริมแรงโดยให้คำชมเชยแก่นักศึกษา รวมทั้งดูแลด้านการเรียนให้มีความรับผิดชอบ สนใจเรียนและติดตามจากรุ่นพี่ อาจารย์ที่เข้าสอนแต่ละวิชา พบว่านักศึกษา สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ ภาคการศึกษาที่ 2/2557 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มีความเอาใจใส่ต่อการเรียน รับผิดชอบและสนใจเรียนมากขึ้น โดยสังเกตจากบรรยากาศการเรียนภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นต่อการมาเรียนและการเรียน มีความตั้งใจเรียน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ขาดเรียนหรือมาสาย ทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งงานตรงกำหนดเวลา รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ ยังส่งผลการเรียนดีขึ้น มีวินัย รับผิดชอบต่อและความสนใจการเรียนของนักศึกษา โดยสรุปจากผลการเปรียบเทียบจากการตอบแบบสอบถามดังนี้

ตารางที่ 1.2 แสดงความมีวินัย รับผิดชอบต่อและความสนใจการเรียนของนักศึกษา สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ (ครั้งที่ 2)

ข้อ	รายการ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	นักศึกษานำงานวิชาอื่นมาทำ ขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่ง	9.30	37.21	53.49
2	นักศึกษาพูดคุยและเล่นกับเพื่อนในขณะที่อาจารย์สอน	13.95	46.51	39.54
3	นักศึกษาส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่อาจารย์กำหนด	4.65	30.23	65.12
4	นักศึกษานอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน	0.00	4.65	95.35
5	นักศึกษาไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน	0.00	11.63	88.37
6	นักศึกษาทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้	90.69	9.31	0.00
7	นักศึกษามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	93.03	6.97	0.00
8	นักศึกษามาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน	90.70	9.30	0.00
9	นักศึกษารู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมที่จะศึกษาต่อในบทเรียน/หัวข้อต่อไป	76.74	23.26	0.00
10	นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ	79.06	20.94	0.00

จากแบบสอบถามนักศึกษาเกี่ยวกับความมีวินัยและรับผิดชอบในห้องเรียน ครั้งที่ 2 จากการสังเกตพฤติกรรมและการตอบแบบสอบถาม จำนวน 10 ข้อ ในช่วงเปิดภาคการศึกษา 2/2557 สัปดาห์ที่ 3 ของเดือนมีนาคม 2558 พบว่า นักศึกษาที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คือข้อที่ 7 นักศึกษามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย คิดเป็นร้อยละ 93.03 นักศึกษาที่ทำเป็นบางครั้งมากที่สุดคือ ข้อที่ 2 นักศึกษาพูดคุยและเล่นกับเพื่อนในขณะที่อาจารย์สอน คิดเป็นร้อยละ 46.51 และนักศึกษาที่ไม่เคยทำมากที่สุดคือ ข้อ 4 นักศึกษานอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน คิดเป็นร้อยละ 95.35 และประกอบกับผลการเรียนของภาคเรียนที่ 1/2557 ทำให้ผู้วิจัยพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่ดีขึ้นและส่งผลถึงการเรียนที่ดีขึ้นเป็นลำดับ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตข้อมูลด้านการเรียนของแต่ละวิชา และการตอบแบบสอบถามจากนักศึกษา การใช้แรงจูงใจเสริมแรงโดยให้คำชมเชยแก่นักศึกษา รวมทั้งดูแลด้านการเรียนให้มีความรับผิดชอบ สนใจเรียน และติดตามจากรุ่นพี่ อาจารย์ที่เข้าสอนแต่ละวิชา ซึ่งนักศึกษาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นต่อการมาเรียนและการเรียนมากขึ้น ในการทำวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า นักศึกษา ภาคการศึกษาที่ 2/2557 สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มีความเอาใจใส่ต่อการเรียน รับผิดชอบและสนใจเรียนมากขึ้น โดยสังเกตจากบรรยากาศการเรียนภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความตั้งใจเรียนมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ขาดเรียนหรือมาสาย ทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งงานตรงกำหนดเวลา รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ โดยดูจากการสังเกต การสัมภาษณ์ ผลการเรียนและสรุปผลการเปรียบเทียบจากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความมีวินัย ความรับผิดชอบและความสนใจการเรียนของนักศึกษา

จากแบบสอบถามนักศึกษาเกี่ยวกับความมีวินัยและรับผิดชอบในห้องเรียน เมื่อนำผลสรุปของการตอบแบบสอบถามครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มาเปรียบเทียบกัน พบว่านักศึกษา ภาคการศึกษาที่ 2/2557 นักศึกษามีพฤติกรรมในการเรียนที่ดีขึ้น มีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ต่อการเรียน และมีความมีวินัยและมีความรับผิดชอบมากขึ้น และมีผลทางการเรียนที่ดีขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งดูได้จากผลการสังเกตพฤติกรรมและผลการตอบแบบสอบถามในครั้งที่ 2 นักศึกษามีพฤติกรรมที่ดีขึ้นกว่าครั้งที่ 1 ในภาพรวมจะเห็นว่านักศึกษามีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีระเบียบวินัย และตั้งใจเรียนมากขึ้น ส่งผลให้การเรียนของนักศึกษาดีขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาสาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และคณาจารย์ ทุกท่านที่ให้ข้อมูลประกอบการทำวิจัย

บรรณานุกรม

- [1] ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ. การสำรวจคุณลักษณะทางวินัยที่พึงประสงค์ในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2539.
- [2] โยธิน คันสนยุท และคณะ. จิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2533, หน้า 381.
- [3] จีราภา เต็งไตรรัตน์ และคณะ. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533, หน้า 364.
- [4] จุมพล หนิมพานิช และคณะ. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2542.
- [5] สรชัย พิศาลบุตร. การทำวิจัยในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร: บริษัท ส. เอเชียเพรส (1989) จำกัด, 2555.